

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС, ЯК ЗАПОРУКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

ІІІ навчально-методичної конференції ХНМУ

Харків
ХНМУ
2020

Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет

**СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ
НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС
ЯК ЗАПОРУКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ**

ІІІ навчально-методична конференція ХНМУ

29 січня 2020 року
м. Харків

Харків
ХНМУ
2020

УДК 378.091.33:61(477.54)ХНМУ
С88

Затверджено Вченою Радою ХНМУ.
Протокол № 1 від 23.01.2020 р.

Редакційна колегія:

Марковський В.Д., Фоміна Л.В., Краснікова С.О., Логвінова Ж.І.

С88 Студентоцентрований навчальний процес як запорука забезпечення якості вищої медичної освіти: матеріали ЛІІІ навч.-метод. конф. ХНМУ (Харків, 29 січня 2020 р.) / Міністерство охорони здоров'я України, Харк. нац. мед. ун-т. – Харків : ХНМУ, 2020. – Вип. 10. – 236 с.

Матеріали, наведені у збірнику, освітлюють студентоцентровані педагогічні технології, які підвищують мотивацію студентів, сприяють активізації навчального процесу та покращенню якості освіти.

Збірник розраховано на викладачів вищих медичних закладів.

УДК 378.091.33:61(477.54)ХНМУ

©Харківський національний
медичний університет, 2020

ський медичний університет» Поканевича Валерія Володимировича, Київ, 25 березня 2015 р. – 2015. – С. С. 63–65.

4. Леонтьева В.Н., Щербина М.М. Компьютеризация и «Креативная педагогика» / Леонтьева В.Н., Щербина М.М. // Высшее образование в России. – 2001. – №3. – С. 138–141.

5. Цись О.О. Організація самостійної навчальної діяльності студентів технологічнопедагогічних спеціальностей засобами інформаційно-комунікаційних технологій : навч. посібник / Цись О.О. – Тернопіль: Осадца Ю.В., 2018. – 150 с.

6. Zhong, Jiaming. On Self-learning Ability of College Students and Its Cultivation [Електронний ресурс] / Zhong, Jiaming, He, Jisheng, Liu, Zhijuan. – 2015. –

Режим доступу до ресурсу: https://www.researchgate.net/publication/299964412_On_Self-Ability_of_College_Students_and_Its_Cultivation.

7. Zimmerman, B. J. Self-Regulating Intellectual Processes and Outcomes: A Social Cognitive Perspective. / Zimmerman, B.J., Schunk, D.H. // D.Y. Dai, & R.J. Sternberg (Eds.) Motivation, Emotion, and Cognition: Integrative Perspectives on Intellectual Functioning and Development / Zimmerman B.J., Schunk D.H. – NJ: Erlbaum., 2004. – pp. 323–349.

Щербина М.О., Ткачова О.В., Кузьміна О.О.

СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА СУЧАСНОЇ МОДЕЛІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Вступ. Інноваційна модель економічного розвитку України висуває нові вимоги до професійної підготовки випускників вищих навчальних закладів. Зміна ролі вищої освіти у формуванні розвиненого конкурентоспроможного на світовому ринку суспільства обумовило більшу частину інноваційних процесів у вищій школі. Працедавці почали звертати увагу не лише на професійне вміння фахівців, але й на їх особливі характеристики: соціально-комунікативні та загально-культурні компетенції, креативність, мислення, вміння швидко реагувати на зміни ситуацій та приймати нестандартні, творчі рішення. У зв'язку із цим у світі частіше почали звертати увагу на парадигму студентоцентрованого навчального процесу.

Зараз освіта все більше орієнтується на формування таких технологій впливу на особистість студента, що будуть забезпечувати баланс між соціальними та індивідуальними потребами.

На думку низки наукових педагогічних працівників, для удосконалення та активізації навчального процесу у вищій школі велике значення має облік особливостей навчання у закладі вищої освіти (ЗВО), який вимагає перебудову в студентів стереотипів навчальної роботи, що склались у школі, і озброєння новими вміннями та навичками навчально-

пізнавальної діяльності. Одним із значущих компонентів стратегії перебудови професійної освіти стане широке впровадження в навчальний процес студентоцентрованих форм навчання, що охоплюють усі види аудиторних і позааудиторних занять зі студентами.

На цей час аналіз інноваційного процесу у вищій освіті включає всебічне дослідження сучасних досягнень у галузі науки й техніки, у сферах управління освітньою системою. Інновації характерні для будь-якого виду професійної діяльності людини й саме тому стають предметом дослідження, аналізу й впровадження. Вони є результатом наукових досліджень, розробки та пошуків. Процес розробки інновацій не є стихійним і потребує ефективної системи управління.

Мета роботи. Визначити роль студентоцентрованого навчання для об'єднання оптимальних умов та методів підвищення якості вищої медичної освіти, зміщення акценту на результати освіти, пов'язані з досягненнями конкретного студента. Розвиток системи вищої освіти не може здійснюватися без постійного освоєння нововведень, пов'язаних із реалізацією інноваційного процесу. Для здійснення ефективного управління процесом необхідно зрозуміти його. У зв'язку із цим виникає необхідність у вивченні його структури й будови.

Основна частина. Особливостями особистісної парадигми сучасної освіти є: орієнтація на того, хто навчається як головна цінність й мета виховання (аксіологічний підхід); розвиток в особистості її суб'єктних властивостей та індивідуальності (особистісний підхід); мотивація до прилучення до світу культури (культурологічний підхід); пробудження творчого потенціалу особистості (діяльнісний підхід); стимулювання студентів до самостійного вирішення власних життєвих завдань, зокрема що стосуються професійної діяльності, соціуму і т. ін. (синергетичний підхід). Усе це є основним принципом Болонської реформи у вищій освіті, так зване студентоцентроване навчання. Активна освітня діяльність студента – це, перш за все, нові форми, методи й засоби навчання, що спонукають студентів до активної розумової та практичної діяльності в процесі оволодіння навчальним матеріалом. Передбачається, що використання такої системи методів спрямоване, головним чином, не на подання викладачем готових знань, їх запам'ятовування та відтворення, а на самостійне оволодіння студентами знаннями та вміннями в процесі активної розумової та практичної діяльності.

Методи активного навчання як засіб розвитку пізнавальної активності студентів можна розподілити на три групи методів, найбільш цікавих для використання в цілях управління формуванням мислення. Це методи програмованого навчання, проблемного навчання, інтерактивного (комунікативного) навчання. Інтерактивні методи навчання дають подвійний ефект: навчальний та виховний.

Перевагами студентоцентрованого навчання у ЗВО можна вважати: облік індивідуальних особливостей кожного студента в процесі навчання

(складання індивідуальних освітніх програм і навчальних планів); можливість освоєння індивідуальних навчальних програм у прискорені терміни; академічна студентська та викладацька мобільність; вибудовування власної індивідуальної освітньої траєкторії (можливість самонавчання та самореалізації); індивідуальне планування: вибір студентом бажаних модулів, цікавих і корисних для нього дисциплін

Треба також зазначити, що система студентоцентрованого навчання дає змогу перейти від оцінки якості, заснованої на дотриманні нормативів, до системи оцінки за результатами; розробити механізм зворотного зв'язку зі студентами та бізнес-партнерами; вважати смартфони не відволікаючим предметом, а корисним інструментом у навчанні; розглядати реальні ситуаційні задачі, актуальні для студентів; використовувати інтернет як інструмент миттєвого двостороннього зворотного зв'язку.

Які ж основні перспективи? Комп'ютеризація вимагає постійного оновлення парку комп'ютерів, створення повноцінних симуляційних центрів. Рішення в цьому напрямку багато в чому залежать від фінансування.

На імітаційних центрах слід зупинитися окремо. Технологічна революція швидко змінює сталі уявлення про підготовку фахівця. Права пацієнта обмежують традиційні форми клінічного тренінгу. На цей час вилучено багато форм практичного навчання, особливо складні маніпуляції. Тому на перший план виходять методики, які базуються на використанні високовартісного навчального обладнання. Симуляційне навчання повною мірою відтворює лікувальний процес, діагностичні заходи.

В Україні симуляційне навчання тільки починає розвиватися, що в першу чергу пов'язано з високою вартістю придбання та утримання обладнання. Вивчення практичної діяльності за допомогою симуляційного навчання є найбільш актуальним напрямком сучасної освіти з урахуванням зміни характеру напрямку навчання на конкретний кінцевий результат.

Вища освіта все більше орієнтується на формування таких технологій впливу на особистість індивіда, у яких буде забезпечений баланс між соціальними та індивідуальними потребами.

Необхідним є раціональне вирішення питань симуляційного навчання, системи самостійної підготовки та відповідного контролю різних видів підготовки студентів, подальше удосконалення системи оцінки знань та рівня практичних навичок, наближеної до загально міжнародних принципів. Ці заходи є основою студентоцентрованого навчання.

Висновки. Таким чином, студент – це центральна фігура освітнього процесу. Інтереси та освітні потреби студента є основою для формування професійно-освітньої програми. Головна місія студентоцентрованого навчального процесу – підвищення якості та тісний взаємозв'язок між навчанням і викладанням. Високий рівень підготовки студентів у системі ЗВО є запорукою подальшого економічного зростання держави та ефективних соціальних перетворень.

<i>Троценко О.В.</i>	
ВИБІРКОВИЙ КУРС «МЕДИЧНА СУБКУЛЬТУРА» НА КАФЕДРІ СУСПІЛЬНИХ НАУК ХНМУ ЯК ПРИКЛАД СТУДЕНТОЦЕНТРОВОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ	190
<i>Фоміна Л.В., Калініченко О.В., Скорбач Т.В.</i>	
СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ ПІДХІД У ВИКЛАДАННІ КУРСУ «УКРАЇНСЬКА МОВА»	193
<i>Фоміна Л.В., Скорбач Т.В., Калініченко О.В.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО ОСВІТНЬОГО ТА ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ	195
<i>Фролова Т.В., Терещенкова І.І., Стенкова Н.Ф., Сіняєва І.Р., Атаманова О.В.</i>	
УПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНОЇ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ КЛІНІЧНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА УМОВИ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО ПІДХОДУ	197
<i>Чернобай Л.В., Булініна О.Д., Ісаєва І.М., Кармазіна І.С., Алексеєнко Р.В.</i>	
МЕТОДИКА КОНКРЕТНИХ СИТУАЦІЙ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ З РІЗНИМ ТИПОМ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ АСИМЕТРІЇ	200
<i>Чернобай Л.В., Васильєва О.В., Ващук М.А., Сокол О.М.</i>	
ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЯК ОДНІЄЇ ІЗ ФОРМ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗІОЛОГІЯ»	202
<i>Чумаченко Т.О., Поливянна Ю.І., Макарова В.І., Райлян М.В., Семішев В.І.</i>	
ГЕЙМІФІКАЦІЯ ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЯК ДІЙОВА КОНЦЕПЦІЯ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	204
<i>О.С. Шевченко, І.А. Овчаренко, О.О. Погорєлова</i>	
ПРОФОРІЄНТАЦІЙНА РОБОТА СЕРЕД СТУДЕНТІВ ЯК ЗАПОРУКА ЕФЕКТИВНОЇ НАУКОВОЇ РОБОТИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	207
<i>Шевченко О.С., Чопорова О.І.</i>	
СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	208
<i>Шейко А.О.</i>	
ВИКОРИСТАННЯ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО ПІДХОДУ ЯК СКЛАДНИКА АДАПТАЦІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ	212
<i>Щербина І.М., Нагута Л.О., Скорбач О.І.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ	214
<i>Щербина М.М., Ростовська В.І.,</i>	
ФОРМУВАННЯ ЗДАТНОСТІ ДО САМОСТІЙНОГО НАВЧАННЯ: РЕАЛІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ	216
<i>Щербина М.О., Ткачова О.В., Кузьміна О.О.</i>	
СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА СУЧАСНОЇ МОДЕЛІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	219
<i>Юрко К.В., Бондаренко А.В., Терьошин В.О., Меркулова Н.Ф., Граділь Г.І., Соломенник Г.О., Могиленець О.І., Кацапов Д.В., Бондар О.Є., Гаврилов А.В.</i>	
ПЕДАГОГІЧНІ ТА ПРОФЕСІЙНІ ПЕРЕДУМОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ НА ДОДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	222
<i>Янішен І.В., Салія Л.Г.</i>	
УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ХНМУ	225

Відповідальний за випуск

В.Д. Марковський

Формат А5. Цифровий друк. Ум. друк. арк 14,75.
Зам. № 20-33892.

Редакційно-видавничий відділ
ХНМУ, пр. Науки, 4, м. Харків, 61022
izdatknurio@gmail.com

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавництв, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції серії ДК № 3242 від 18.07.2008 р.